
Smolniki, st.11, gm. Szubin, woj. bydgoskie

Informator Archeologiczny : badania 32, 118-119

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Samborowo, st. X, gm. Ostróda, woj. olsztyńskie, AZP 28-56/10 - patrz: mezolit

SEKURSKO, st. 1, gm. Żytno, woj. częstochowskie, AZP 85-53

- ślady osadnictwa z okresu paleolitu?
- cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej (starsza faza wczesnej epoki żelaza)
- osada kultury przeworskiej (późny okres wpływów rzymskich)

Wykopaliskowe badania archeologiczne przeprowadzone w terminie od 30 czerwca do 14 lipca, przez mgr Iwonę Młotkowską-Przepiórkowską. Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych”, s. 108-110.

Badania powinny być kontynuowane.

SIERZCHÓW, st. A3, gm. Bolimów, woj. skierniewickie, AZP 59-58/26

- cmentarzysko kultury pomorskiej (wczesna epoka żelaza)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 29 czerwca do 3 lipca, przez dr. Jana Michalskiego (ARHED, Milanówek). Finansowane przez PSOZ. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 180 m².

Odkryto dwa obiekty:

Obiekt nr 1 miał kształt eliptyczny i wymiary 1 m na około 1,20 m. W jego części południowej leżał kamień. Wypełnisko stanowił ciemnobrunatny proszek z ceramiką (około 700 fragmentów). Obok niej 8 kawałków polepy, 6 fragmentów kości, 2 wiórki krzemienne.

Obiekt nr 2 znajdował się 30 cm na południe od obiektu nr 1. Kształt miał nieregularny, o wymiarach 45 x 38 cm. Na powierzchni leżał kamień. Wypełnisko jak w obiekcie 1. Brak materiału.

Materiały i dokumentacja z badań znajdują się w Muzeum w Łowiczu, dokumentacja w PSOZ Skierniewice.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Wiadomościach Archeologicznych”.

Badania powinny być kontynuowane.

Ślup, st. 2 (znane w literaturze jako 3), gm. Środa Śląska, woj. wrocławskie, AZP 77-25/11 - patrz: środkowa i późna epoka brązu

SMOLNIKI, st.11, gm. Szubin, woj. bydgoskie

- cmentarzysko kultury grobów kloszowych (wczesna epoka żelaza)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w pierwszej połowie sierpnia pod kierunkiem dr. Jacka Woźnego (Zakład Archeologii Instytutu Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy). Drugi sezon badań. Finansowane ze środków PSOZ.

Kontynuowano prace rozpoczęte w 1997 r. Dysponowano podkładem geodezyjno - wysokościowym stanowiska, który pozwolił precyzyjnie nawiązać do wcześniejszych wykopów, zaś dla uzyskania poprawnej dokumentacji przyjęto ciągłość numeracji odkrywanych obiektów w nawiązaniu do 1997 r.

Podczas realizacji zadań badawczych wyznaczonych na 1998 r. odsłonięto i zadokumentowano: 6 grobów ciałopalnych, 4 jamy o zróżnicowanym wypełnisku, 2 skupiska ceramiki, pojedyncze duże kamienie oraz ich skupiska na piaszczystym poziomie cmentarzyska a także szereg nowożytnych wkopów z relikami budulca (cegły, płyty posadzkowe), pozostałymi po wiejskiej chacie zniszczonej podczas II wojny światowej. Za wyjątkiem grobu podkloszowego w wykopie 25 B (obiekt 17), pozostałe pochówki uległy silnej destrukcji, gdyż zalegały bezpośrednio pod warstwą ziemi ornej. Charakterystycznym rodzajem uszkodzeń obserwowanych w konstrukcjach grobowych było ich zgniecenie i rozwleczenie na odcinku 1 – 2 m. Niekiedy pod ceramiką grobową (np. zgniecionym

kloszem) spotykano jeszcze ułamki naczyń nowożytnych z XVIII - XIX w. Równocześnie szczątki kostne zalegały obok relikwów kloszy lub popielnic (np. obiekty 18 i 22). Odniesić można wrażenie, że przy wykonywaniu wkopów w czasach nowożytnych natrafiono na ceramikę pradziejową i penetrowano wówczas przypadkowo odsłaniane groby. Dzięki szerokopłaszczyznowym badaniom cmentarzyska odkryto jednak usytuowanie pochówków względem siebie oraz w stosunku do całości stanowiska w Smolnikach.

Wyjątkową pozycję w porównaniu z innymi obiektami zajmuje grób ciałopalny popielnicowy z wykopu 42 (obiekt 23). Był on zachowany od stropu calca - żółtego, drobnoziarnistego piasku. Składał się zaś z przydennej części popielnicy, stojącej na dużym czerpaku, zaopatrzonym w pojedyncze ucho. Wokół dna popielnicy znajdowały się 4 przystawki (2 dzbanki, 1 amfora, 1 misa). Wśród pozostałych obiektów na uwagę zasługują dwa skupiska ceramiki. Wystąpiły one w odległości około 1,1 m od siebie. W skład każdego ze skupisk wchodziły fragmenty kilku naczyń. W spągu skupiska nr 1 zalegały części małego dzbanka, natomiast w spągu skupiska nr 2 gliniana łyżka odlewnicza. Najtrudniejszy do sprecyzowania jest związek funkcjonalny jam i ugrupowań kamieni z przestrzenią grzebalną. Obiekty nr 19 i 20 określić można jako pozostałości ognisk, posiadających związek z cmentarzyskiem.

Poczynione ustalenia wskazują, że teren nekropolii kultury grobów kloszowych został w znacznym stopniu rozpoznany. Po dwóch sezonach badań zarysowała się znaczna rozległość cmentarzyska (w linii wschód-zachód około 100 m).

Uzupełniono zatem istotnie dotychczasową wiedzę o nim, pochodzącą z krótkotrwałych badań międzywojennych a także stan rozpoznania nekropolii podkloszowych na Pałukach. Na zakończenie prac wykopaliskowych w 1998 r. przeprowadzono niwelację i rekultywację powierzchni stanowiska, zapobiegającą dalszemu wybieraniu piasku.

Materiały przechowywane są w zbiorach Instytutu Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy.

Badania nie będą kontynuowane, rejon cmentarzyska pozostanie pod dozorem konserwatorskim.

Solniki, st. 2, gm. Zabłudów, woj. białostockie, AZP 40-87/7 - patrz: środkowa i późna epoka brązu

Sonina, st. 1, gm. Łañcut, woj. rzeszowskie, AZP 103-79/1 - patrz: neolit

STALMIERZ, st. 3, gm. Chrostkowo, woj. włocławskie

- cmentarzysko kultury pomorskiej (kultury grobów kloszowych) z okresu HaE/LtB1-LtB2

Badania prowadził mgr Paweł Sobczyk (Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku). Konsultancja: prof. Jadwiga Chudziakowa. Finansowane przez Urząd Wojewódzki we Włocławku i PSOZ. Czwarty sezon badań. Przebadano obszar o powierzchni 700 m².

Według wstępnych planów, tegoroczne badania miały mieć charakter działań kończących prace na stanowisku. Liczono na definitywne określenie nieuchwyconego dotychczas północno-wschodniego i południowo-zachodniego zasięgu cmentarzyska.

W kilku wykopach wypełniających luki w dotychczasowej siatce wykopów, m.in. na wyżej wymienionych kierunkach odkryto zaledwie 5 grobów ciałopalnych - groby 67-71, oraz kilka obiektów o nieokreślonym charakterze. Wśród grobów wystąpiły 4 pojedyncze groby kloszowe / gr. 67-68 i 70-71) oraz podwójny grób kloszowy – gr. 69.

Grób 67 charakteryzował się nietypowym układem kosza. Wystąpił on w układzie bocznym, w postaci dwóch dużych, nieskładających się części, z których jedna stanowiła podkładkę małej dzbanowatej popielnicy, zaś druga przykrywała cały układ naczyń. Funkcję klosza pełniło tutaj, stosunkowo rzadko wykorzystywane do tego celu, niezbyt duże baniaste naczynie o gładkiej powierzchni i dość wysokiej wyodrębnionej szyjce.